

ҚАЗАҚ ҚОҒАМЫНДАҒЫ АДАМГЕРШІЛІК ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫҢ МАҢЫЗЫ

Қазақ қоғамы – ежелден адамгершілікті барлық құндылықтардың төріне қойған халықтардың бірі. Ұлттың рухани болмысы, мәдениеті, салт-дәстүрі мен тәрбиелік жүйесі түгелдей ізгілікке, адалдыққа, мейірім мен әділдікке негізделген. Өткеннен бүгінге жалғасып келе жатқан адамгершілік қағидалары қоғамның тұрақтылығы мен дамуының негізгі тірегі болып табылады.

Қазақ халқы адамгершілікті кең мағынада түсінген. Ол – адамның өзіне де, өзгеге де жасаған жақсылығы, жүректің тазалығы, ар мен ұятты сақтау, әділ болу, үлкенді құрметтеу, кішіге қамқор болу сияқты қасиеттерді қамтиды. Халқымыз: «Жақсының жақсылығын айт, нұры тасысын», «Жүректің жылуы – мейірім» деп, адам бойындағы ізгі қасиеттерді әрдайым жоғары бағалаған. Осындай құндылықтар ұрпақтан ұрпаққа жетіп, қазақ қоғамындағы тәрбие жүйесінің басты арқауына айналды.

Қазақ қоғамында адамгершілік ең алдымен отбасыдан басталады. Үлкеннің алдын кесіп өтпеу, ата-ананың батасын алу, бауырмалдық пен татулыққа мән беру – ұлттық тәрбиенің негізгі бағыттарының бірі. Отбасында берілген осы ізгі тәрбие жас ұрпақты болашақта жауапты азамат болып қалыптасуына ықпал етеді. «Ұяда не көрсен, ұшқанда соны ілерсін» деген даналық сөз ұлт тәрбиесінің өміршеңдігін көрсетеді.

Адамгершілік құндылықтар – қоғамның бірлігі мен татулығын сақтауда да маңызды рөл атқарады. Қазақ халқы қашан да ынтымақ пен бейбітшілікті басты орынға қойған. «Бірлік бар жерде – тірлік бар» деген ұстаным елдің дамуында ғана емес, адамдардың өзара қарым-қатынасында да берік орын алған. Кісіні сыйлау, оның ар-намысына тиіспеу, біреуге жамандық жасамау – бүгінде де аса қажет рухани қағидалар.

Ұлттық болмысты сақтауда да адамгершіліктің рөлі ерекше. Қазақ халқының салт-дәстүрлері, әдет-ғұрыптары – бәрі де ізгілікке құрылып, ұлттың рухын бекіте түседі. Қонақжайлық, жомарттық, кешірімділік сияқты қасиеттер тек мінез көрінісі ғана емес, ұлттың ғасырлар бойғы өмір салтының, дүниетанымының бір бөлігі. Бұл құндылықтарды сақтау – қазіргі заманның талабына сай ұлттық руханиятты дамыту деген сөз.

Жаһандану заманында әлемдік ақпараттық ағымдардың ықпалы күшейіп, жастардың сана-сезіміне түрлі бағыттағы идеологиялар әсер етуде. Осындай кезеңде адамгершілік құндылықтарды бұзу қауіпті. Сол себепті мектеп пен отбасындағы тәрбиені адамгершілікке бағыттау – жастарды теріс мәдени құбылыстар мен зиянды әрекеттерден қорғаудың тиімді жолы. Жастардың бойына мейірімділік, ізгілік, адалдық, отансүйгіштік қасиеттерді сіңіру – болашақ ұлттың кемелдігін қамтамасыз етеді.

Адамгершілік нормалары берік қоғамда әділдік күшейеді, жемқорлық азаяды, жауапкершілік артады. Мұндай ортада адамдар бір-біріне сенім артып, ортақ мақсатқа бірігеді. Сондықтан адамгершілік – жеке адамның ғана емес, бүкіл қоғамның өркендеуіне әсер ететін маңызды құндылық.

Қорыта айтқанда, қазақ қоғамындағы адамгершілік құндылықтар – ұлттық рухтың өзегі, мәдениеттің мәйегі, қоғам дамуының басты тірегі. Бұл асыл қасиеттерді сақтау, қорғау және кейінгі ұрпаққа жеткізу – әрбір азаматтың борышы. Адамгершілігі жоғары қоғам – болашағы жарқын, рухани кемел қоғам.

Дінмұхаммед ЗИЯБЕК,

Түркістан облысы дін істері басқармасының

«Дін мәселелерін зерттеу орталығы» КММ-інің теолог маманы.

Хабарландыру!

Түркістан облысы, Бәйдібек ауданы, Шаян ауылы Бәйдібек Қарашаулы көшесі, 99 мекен-жайы бойынша орналасқан «Айсұлтан» бөбекжай-балабақшасы ЖШС-і үшін әзірленген «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі бойынша 13.02.2026 жылдан бастап 5 жұмыс күн ішінде жария талқылаулар арқылы қоғамдық тыңдаулар өткізіледі.

Жобалық құжаттамамен танысу, ескертулер мен ұсыныстарды беру үшін Бірыңғай экологиялық порталында: ndbecology.gov.kz «Жарияланған қоғамдық талқылаулар» бөлімінен қарауға болады, тел.: 87014438900, nurzhamal-sydyko@mail.ru.

Жоба тапсырысшысы: «Айсұлтан» бөбекжай-балабақшасы ЖШС, мекен-жайы: Түркістан облысы, Бәйдібек ауданы, Шаян ауылы Бәйдібек Қарашаулы көшесі, 99, БСН 140240025248, тел.: +7 775 721 9963.

Нысанның және әсер ету аймағының географиялық координаттары (ендік және бойлық): 43° 1'35.94", 69°22'34.80".

ҚОҚ бөлімін әзірлеуші: ЖК Сыдыкова Н. мекен-жайы: Шымкент қаласы Қ.Төлеметов көшесі, 69/37-35, тел.: 87014438900, nurzhamal-sydyko@mail.ru.

ЖАО – «Түркістан облысының Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасы» ММ-і, пошталық мекен-жайы: Түркістан қаласы Жаңа қала шағын ауданы 32 көшесі, 20, эл.адрес: a.erkebai@ontustik.gov.kz, тел.: 87253363845

Проводятся общественные слушания посредством публичных обсуждений с 13.02.2026 г. в течение 5-ти рабочих дней на раздел «Охрана окружающей среды» для ТОО «Ясли-сад «Айсұлтан» по адресу: Туркестанская область, район Байдибек, с.Шаян, ул. Б.Карашаулы, 99.

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на Едином экологическом портале ndbecology.gov.kz в разделе «Опубликованные публичные обсуждения», для предоставления замечаний и предложений, тел.: 8701-4438900, nurzhamal-sydyko@mail.ru.

Инициатор ТОО «Ясли-сад «Айсұлтан», ТО, район Байдибек, с.Шаян, ул. Б.Карашаулы, 99, БИН 140240025248, тел.: +7 775 721 9963. Географические координаты участка и территории воздействия (по широте и долготе): 43° 1'35.94", 69°22'34.80".

Разработчик РООС: ИП Сыдыкова Н., адрес: г. Шымкент, ул.К.Тулеметова, 69/37-35, тел.: 87014438900, nurzhamal-sydyko@mail.ru.

МИО - ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Туркестанской области», почтовый адрес: г.Туркестан мкр. Новый город, улица 32, 20, эл.адрес: a.erkebai@ontustik.gov.kz, тел.: 87253363845.

Түркістан облысы, Бәйдібек ауданы, Шаян ауылы К.Жанаев көшесі, 63 мекен-жайы бойынша орналасқан «ТАУ-АСАР» бөбекжай-балабақшасы ЖШС-і үшін әзірленген «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі бойынша 13.02.2026 жылдан бастап 5 жұмыс күн ішінде жария талқылаулар арқылы қоғамдық тыңдаулар өткізіледі.

Жобалық құжаттамамен танысу, ескертулер мен ұсыныстарды беру үшін Бірыңғай экологиялық порталында: ndbecology.gov.kz «Жарияланған қоғамдық талқылаулар» бөлімінен қарауға болады, тел.: 87014438900, nurzhamal-sydyko@mail.ru.

Жоба тапсырысшысы: «ТАУ-АСАР» бөбекжай-балабақшасы ЖШС, мекен-жайы: Түркістан облысы, Бәйдібек ауданы, Шаян ауылы К.Жанаев көшесі, 63, БСН 141040011322, тел: 8 (778)5340506. Нысанның және әсер ету аймағының географиялық координаттары (ендік және бойлық): 43° 1'35.94", 69°22'34.80".

ҚОҚ бөлімін әзірлеуші: ЖК Сыдыкова Н., мекен-жайы: Шымкент қаласы, Қ.Төлеметов көшесі 69/37-35, тел.: 87014438900, nurzhamal-sydyko@mail.ru.

ЖАО – «Түркістан облысының Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасы» ММ-і, пошталық мекен-жайы: Түркістан қаласы Жаңа қала шағын ауданы 32 көшесі, 20, эл.адрес: a.erkebai@ontustik.gov.kz, тел.: 87253363845.

Проводятся общественные слушания посредством публичных обсуждений с 13.02.2026 г. в течение 5-ти рабочих дней на раздел «Охрана окружающей среды» для ТОО «Ясли- сад «ТАУ-АСАР» по адресу: Туркестанская область, район Байдибек, с.Шаян, ул. К.Жанаева, 63.

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на Едином экологическом портале ndbecology.gov.kz в разделе «Опубликованные публичные обсуждения», для предоставления замечаний и предложений, тел.: 8701-4438900, nurzhamal-sydyko@mail.ru.

Инициатор ТОО «Ясли- сад «ТАУ-АСАР», ТО, район Байдибек, с.Шаян, ул. К.Жанаева, 63. БИН 141040011322, тел.: 8 (778)5340506. Географические координаты участка и территории воздействия (по широте и долготе): 43° 2'52.10", 69°22'53.32".

Разработчик РООС: ИП Сыдыкова Н., адрес: г.Шымкент, ул. К.Тулеметова, 69/37-35, тел.: 87014438900, nurzhamal-sydyko@mail.ru.

МИО - ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Туркестанской области», почтовый адрес: г.Туркестан мкр.Новый город, улица 32, 20, эл.адрес: a.erkebai@ontustik.gov.kz, тел.: 87253363845.

Құрылтайшысы және меншік иесі - "Шаян" газетінің редакциясы ЖШС

Бас редактор
Ұлан АБЗАЛҰЛЫ

Жарияланған мақала авторының пікірі редакция көзқарасын білдірмейді.

Жарнама мен хабарландырудың мазмұнына, мәтініне тапсырыс беруші жауапты.

Оқырман хаттары өңделеді және авторға қайтарылмайды.

«Шаян» газетінен мақала көшіріліп басылатын болса, газетке сілтеме жасалуы міндетті.

Газет аптасына бір рет шығады.

Газет Қазақстан Республикасының Ақпарат және Қоғамдық келісім Министрлігінде 26.03.2003 жылы тіркеліп, №3759-г куәлігі берілген.

Газет редакциясының компьютер орталығында теріліп, «ERNUR-print» ЖШС-нің баспахана-сында басылды.

(Шымкент қаласы, Т.Әлімқұлов көшесі, №22 үй).

Таралу аймағы: Бәйдібек ауданы.

E-mail: Gazeta_shayan@mail.ru

Индекс: 65737

Мекен-жайымыз:

160200 Шаян ауылы,

Т.Тасболатұлы

көшесі. №2 үй.

Тапсырыс: № 266

Таралымы: 1 500